TALE VIBHAG SHIKSHAN PRASARAK MANDAL'S

D. G. TATKARE ARTS & COMMERCE COLLEGE, TALA

Tal. Tala, Dist. - Raigad - 402 111

QUESTION PAPER

CLASS-S.Y.B.COM	SEM-III (Reg)	YEAR- OCT-2024

SR.NO.	SUBJECT	SUBJECT CODE
1	F.C-II	
2	Advertising (जाहिरात कला)	
3	Business Law (व्यावसायिक कायदे)	
4	Commerce Paper-II	
5	Commerce Paper-III	
~~6~~	~~सार्वजनिक वित्त पेपर -३~~	
7	Introduction to Management Accounting	
8	Accountancy & Finacial Management-III	
9	Business Economics	

I

10 OCT 2024

SYBCom FCS31024 Marks 75

Sem III Time 2.5 Hr

प्रश्न क्र. 1 (अ) संकल्पना स्पष्ट करा (कोणत्याही चार) (८)

१ मानवी हक्क

२ प्रतिबंधात्मक संवर्धन यंत्रणा

३ स्त्रियांसाठी महाराष्ट्र राज्य आयोग

४ 2005 महाराष्ट्र मधील पूर

५ विज्ञान व तंत्रज्ञानातील फरक

६ देहबोलीचे महत्व

(ब) आपण तयार केलेल्या प्रोजेक्ट वर भाष्य करा (७)

प्रश्न क्र. २ कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (१५)

१ अनुसूचित जाती व जमाती यांचे घटनात्मक व कायदेशीर हक्क स्पष्ट करा व त्याचबरोबर हक्कांचे उल्लंघन व त्यावरील उपाययोजना लिहा

किंवा

२ महिलांना मिळणारे कायदेशीर हक्क कोणते व त्या हक्कांचे उल्लंघन व त्यावरील उपाययोजना स्पष्ट करा

प्रश्न. ३ कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (१५)

१ आपत्ती संकल्पना स्पष्ट करून त्यांचे मानवी जीवनावर होणारे शारीरिक मानसिक आर्थिक व सामाजिक परिणाम स्पष्ट करा

किंवा

२ आपत्तीच्या व्यवस्थापनासाठी आवश्यक असलेल्या प्रतिबंधात्मक उपाययोजना स्पष्ट करून होणाऱ्या हानीची तीव्रता कशी कमी करता येईल यावर सुसंगत चर्चा करा

प्रश्न क्र. 4 कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (१५)

१ दैनंदिन जीवनातील विज्ञानाची भूमिका स्पष्ट करून तंत्रज्ञानाचा व विज्ञानाचा प्रभाव याबाबत सुसंगत माहिती लिहा

किंवा

२ विज्ञान आणि समाज यांच्यातील संबंधांचे विश्लेषण करा व विज्ञानाच्या विकासामुळे समाजात कोणते बदल घडून आले यावर विस्तृत चर्चा करा

प्रश्न क्र. ५ कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (१५)

१ प्रभावी श्रवण कलेचे महत्व आणि भाषिक व अभाषिक संज्ञापनाचे महत्त्व स्पष्ट करा

किंवा

२ जनमानसात बोलणे व सादरीकरण कौशल्यांचे महत्त्व यांवर सखोल चर्चा करा

मुंबई विद्यापीठ
तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळाचे
द. ग. तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, तळा, रायगड
S.Y.B.Com सत्र ३ ऑक्टोबर २०२४

विषय : जाहिरात कला वेळ : ३ तास
एकूण गुण — १०० दिनांक : १८/ १०/ २०२४

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे २.उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.१ वस्तुनिष्ठ प्रश्न (गुण २०)

अ. दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्यायाची निवड करा. (१२ पैकी कोणतेही १०) (गुण १०)

१. आपला संदेश विविध माध्यमांच्या साह्याने पोहचविण्याचे प्रभावी साधन----------आहे.
अ. जाहिरात ब. विपणन क. माध्यम ड. संस्था

२. भारतामध्ये रेडिओवरील जाहिरात----------- पासून सुरु झाली.
अ. १ नोव्हेंबर १९६७ ब. १ नोव्हेंबर १९६८ क. १ नोव्हेंबर १९६९ ड.१ नोव्हेंबर १९७०

३. ----------हा विपणनाचा जुना प्रकार आहे.
अ. प्रायोजक व प्रदर्शने ब. जनसंपर्क क. प्रत्यक्ष विपणन ड. संगणकाद्वारे विपणन

४. जाहिरात संस्थेची सर्वात महत्त्वाची क्रियाशीलता म्हणजे तिची---------- होय.
अ. मालमत्ता ब. दायित्व क. खर्च ड. नफा

५.----------- विभागाचे काम पाहण्याची जबाबदारी माध्यम संचालकावर असते.
अ.वित्त ब. कला क. करार ड. माध्यम

६. जाहिरात प्रसिद्ध केल्यानंतर ग्राहकांच्या मानसिकतेचा अभ्यास करणे हे ---------- विभागाचे प्रमुख कार्य आहे.
अ. वित्त ब. करार क. संशोधन ड. मजकूर

७. जाहिरातीतील कच्चामाल, कामगारां वरील खर्च आणि इतर खर्च यांचा समावेश -------- मध्ये होतो.
अ. नफा ब. उत्पन्न क. खर्च ड. तोटा

८. भारतीय जाहिरात प्रमाण मंडळ संघटनेत एकूण----------- संस्थापक सभासद आहेत.
अ. ४१ ब. ४२ क. ४३ ड.४४

९. ------------जाहिरातींनाच Pro Bono जाहिराती असे म्हणतात.
अ. सामाजिक ब. ग्रामीण क. राजकीय ड. हरित

१०. जाहिरात प्रतीमातील जनक म्हणून ---------- यांना संबोधले जाते.
अ. डेविड ओगीलवे ब. प्रो.एस.एम.लिमन क. सी. के. प्रह्लाद ड. हेन्री फयोल

११.पर्यावरणीय वैशिष्ट्यांचा विचार करून उत्पादन विक्रय वृद्धी करणे म्हणजे ---------विपणन होय.
अ. स्थानिक ब. राष्ट्रीय क. हरित ड. आंतरराष्ट्रीय

१२. ----------- मुळे कंपनीला मोठ्या प्रमाणावर तोटा होतो.
अ. बोधचिन्ह ब. मुद्रा संकट क. मुद्रा विस्तार ड. मुद्रा इक्विटी

ब. खाली दिलेली विधाने चूक की बरोबर ते लिहा. (१२ पैकी कोणतेही १०) (गुण १०)

१. जनसंपर्काचे द्वितीय महत्त्वाचे साधन म्हणजे प्रसिद्धी होय.
२. संभाव्य ग्राहक म्हणजे वस्तू व सेवा खरेदी करणारे व्यक्ती होय.

३. जाहिरात हा शब्द 'Adverter' या मूळ लॅटिन शब्दापासून तयार झाला आहे.
४. वित्त विभागाचा प्रमुख म्हणून चीफ अकाउंटंट काम पाहतो.
५. सर्वसाधारणपणे जाहिरात संस्थात्यांचे कमिशन माध्यमांकडून २०% घेतात.
६. भारतातील 'सौभाग्य' व क्लीआ' या दोन जाहिरात संस्था विशेषीकृत जाहिरात संस्था आहेत.
७. जाहिरातीचा खर्च उत्पादन खर्चामध्ये येतो.
८. जाहिरातीमध्ये वस्तू व सेवा विषयी माहिती पुरविली जाते.
९. सामाजिक कारणे जाहिराती 'कारण विपणन' जाहिराती होय.
१०. जागतिक पातळीवर जाहिरातीचा संदेश पोहोचवणारे प्रसारणाचे माध्यम म्हणून आकाशवाणीचा उपयोग होत नाही.
११. बोधचिन्ह प्रतिमा हे संकल्पना जाहिरात क्षेत्रामध्ये सर्व प्रथम श्री. डेविड ओगिलवे यांनी आणली.
१२. जाहिरातीचे अंदाजपत्रक, वस्तू, अपेक्षित ग्राहक व हंगाम इ. घटकांवर जाहिरातीची वारंवारिता अवलंबून नसते.

प्र.२ कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(गुण१५)**

अ. सामुहिक विपणन संज्ञापनाचे घटक स्पष्ट करा.
ब. जाहिरातीची IMC तील भूमिका स्पष्ट करा.
क. भौगोलिक परिस्थितीवरून व लक्षित ग्राहक समूहावरून जाहिरातीचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.

प्र.३ कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(गुण१५)**

अ. जाहिरात संस्थेची निवड प्रक्रिया विषद करा.
ब. जाहिरात संस्थेच्या सेवा थोडक्यात सांगा.
क. जाहिरातीतील रोजगाराच्या विविध संधी स्पष्ट करा.

प्र.४ कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(गुण१५)**

अ .ASCI ची जाहिरातीतील भूमिका स्पष्ट करा.
ब .भारतीय मूल्य आणि संस्कृतीचा जाहिरातीवर होणारा सकारात्मक व नकारात्मक प्रभाव स्पष्ट करा.
क. ग्राहकांच्या मागणीचा जाहिरातीवर होणारा परिणाम थोडक्यात सांगा.

प्र.५ कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(गुण१५)**

अ.मुद्रा संकटाचे व्यवस्थापन कसे केले जाते हे थोडक्यात सांगा.
ब.ग्रामीण विपणनात वापरली जाणारी औपचारिक जाहिरात माध्यमे विषद करा.
क.बोधचिन्हाचे प्रतिमा विकासातील जाहिरातीचे विविध घटक स्पष्ट करा..

प्र.६ सहा पैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा. **(गुण २०)**

१. जाहिरातीची उत्क्रांती
२. जाहिरात संस्थांचे प्रकार
३. क्रियाशील पीच
४. सामाजिकजाहिराती
५. जाहिरातीतील AIDA मॉडेल
६. ब्रँड इक्विटी

Mumbai University

Tala Vibhag Shikshan Prasarak Mandala's

D.G. Tatkare Arts and Commerce College Tala, Raigad

Semester - III

Class : S.Y.B.Com — **Time : 3 Hrs**

Subject : Advertising — **Date : 18/10/2024**

Instructions: 1. It is mandatory to solve all the questions. — **Total Marks - 100**

2. Numbers to the right indicate points.

Q. 1 Objective Questions **(Marks 20)**

A. Select the most appropriate answer from the option given below.(Any 10 out of 12) **(Marks 10)**

1. Conveying your message through various media is known as ----------.
a. Advertising b. Marketing c. Medium d. Institution

2. Radio advertising in India started from -----------.
a. 1 November 1967 b. 1 November 1968 c. 1 November 1969 d. 1 November 1970

3. ---------- is an old form of marketing.
a. Sponsored Exhibitions b. Public Relations
c. Direct marketing d. Marketing by computer

4. The most important function of an advertising agency is ----------.
a. Assset b. Liability c. Expenditure d. Profit

5. ----------- the media director is responsible for overseeing the work of the department.
a. Finance b. Art c. Agreement d. medium

6. The major function of the --------- department is to study the mindset of the consumers after releasing the advertisement.
a. Finance b. Agreement c. Research d. text

7. Advertising costs of raw materials, labor and other expenses are included in -------.
a. Profit b. Income c. Expenditure d. the loss

8. Advertising Standards Board of India has a total of --------- founder Members.
a. 41 b. 42 c. 43 d.44

9. ------------ advertisements are called Pro Bono Advertisements.
a. social b. Rural c. Political d. Geen

10. ---------- is referred to as the father of Brand image.
a. David Ogilvy b. Prof. S. M. Liman c. C. K. Prahlad d. Henri Fayol

11. Increasing product sales by considering environmental characteristics is ---------marketing.
a. local b. National c. Green d. International

12. ----------- due to which the company incurs huge losses.
a. Insignia b. Brand crisis c. Brand expansion d. Brand equity

b. Write the following statements true or false. (Any 10 out of 12) **(Marks 10)**

1. The second important tool of public relations is publicity.
2. A potential customer is a person who buys goods and services.
3. The word advertisement is derived from the original Latin word 'Adverter'.
4. The Chief Accountant acts as the head of the finance department.
5. Generally advertising agencies take 20% of their commission from the media.
6. Two advertising agencies in India are 'Saubhagya' and 'CLEA' which are specialized advertising agencies.
7. Advertising costs are included in production costs.
8. Advertisements provide information about goods and services.
9. Social Cause Advertising means 'Cause Marketing Advertising'.
10. Akashavani is not used as a medium of broadcasting to convey the message of advertisement globally.
11. The concept of Brand image was first introduced in the field of advertisement by Mr. Brought David Ogilvy.
12. Advertising budget, products, expected customers and seasons etc. frequency of advertisement does not depend on factors.

Q.2 Write answers any Two of the following out of Three Questions. **(Marks 15)**

a. Explain the elements of Integrating Marketing Communication.
b. Explain the role of advertising in IMC.
c. Explain the classification of advertisement by geographical location and target customer group.

Q.3 Write answers any Two of the following out of Three Questions. **(Marks 15)**

a. Explain the agency selection criteria of advertising agency.
b. Briefly describe the services of an advertising agency.
c. Explain the various employment opportunities in advertising.

Q.4 Write answers any Two of the following out of Three Questions. **(Marks 15)**

a. Explain the role of ASCI in advertising.
b. Explain the positive and negative impact of Indian values and culture on advertising.
c. Briefly explain the effects of consumer demand on advertising.

Q.5 Write answers any Two of the following out of Three Questions. **(Marks 15)**

a. Explain in brief how brand crises are managed.
b. Enumerate the formal advertising media used in rural marketing.
c. Explain the factors in role of advertising in developing the Brand image.

Q.6 Write any four notes out of six. **(Marks 20)**

1. The Evolution of Advertising
2. Types of advertising agencies
3. Active Peach
4. Social advertising
5. AIDA Model in advertising
6. Brand Equity

मुंबई विद्यापीठ

17/10/2024

तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळ

द. ग. तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय तळा – रायगड

र्ग : एस. वाय. बी. कॉम (सत्र–४) दिनांक : / /2024

वेषय : व्यावसायिक कायदे गुण : 100

टीप १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

श्न १ ला : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा [20M]

१. कंपनीची व्याख्या व अर्थ सांगून कंपनीचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

२. कंपनीचे सभासदत्व म्हणजे काय? सभासदत्व प्राप्त करण्याचे मार्ग स्पष्ट करा.

३. भागीदारीचा अर्थ सांगून भागीदारीची वैशिष्ट्य स्पष्ट करा.

श्न २ रा : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा [20M]

१. कंपनीचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

२. भागीदारी आणि संयुक्त हिंदू कुटुंब व्यवसाय फरक स्पष्ट करा.

३. सेबी म्हणजे काय ते सांगून सेबीचे विकासात्मक व नियंत्रणात्मक कार्य स्पष्ट करा.

श्न ३ रा : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा [20M]

१. खाजगी कंपनी व सार्वजनिक कंपनी फरक स्पष्ट करा.

२. भागीदार म्हणजे काय ? भागीदारांचे प्रकार स्पष्ट करा.

३. जिल्हा आयोग व राज्य आयोग फरक स्पष्ट करा.

प्रश्न ४ था : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा [20M]

१. घटनापत्रक व नियमावलीस फरक स्पष्ट करा.

२. मर्यादित दायित्व भागीदारी कायदा म्हणजे काय? त्याचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

३. बौद्धिक मालमत्ता हक्क म्हणजे काय ते सांगून पेटंट मिळवण्याची पद्धत स्पष्ट करा.

प्रश्न ५ वा: टिपा लिहा (कोणत्याही ४) [20M]

१. कंपनीचे घटनापत्रक

२. वार्षिक सर्वसाधारण सभा

३. भागीदारी संस्थेचे विसर्जन

४. व्यापारी चिन्हे (Trade Mark)

५. स्पर्धा कायदा 2002

६. कंपनीचे नियमावली

University of Mumbai

Tale Vibhag Shikshan Prasarak Mandal's

D. G. Tatkare Arts and Commerce College Tala

Class: S.Y.B. Com SEM-III | **Date:** 17/10/2024

Subject: Business Law | **Marks:** 100

Note 1) All questions are compulsory.

2) All questions carry equal marks.

Q. 1: Answer any two of the following questions **[20M]**

1. What is Consideration? Explain the characteristics of a Consideration.
2. What is Proposal Acceptance? Explain the rules of proposal acceptance.
3. Explain the difference between virtual contract and real contract.
4. What is a proposal? Explain the legal terms of the proposal.

Q. 2: Answer any two of the following questions **[20M]**

1. Explain the difference between contract of indemnity and contract of guarantee.
2. Explain in detail the methods of contract termination
3. What is fulfilment of contract? Explain the rules of contract fulfilment.
4. What is a contract? Explain the types of contracts in detail.

Q. 3: Answer any two of the following questions **[20M]**

1. Explain the difference between sale of goods and settlement of goods.
2. Explain the case analysis in detail.
3. Explain the shipping rules in detail.
4. What is a promissory note? Explain the features of promissory note.

Q. 4: Answer any two of the following questions **[20M]**

1. What is endorsement of a negotiable document? And explain its types.
2. Explain the duties and responsibilities of a depository.
3. Explain the difference between promissory note and dowry.
4. Explain in detail the duties and powers of the representative.

Q. 5: Write Notes (Any 4) **[20M]**

1. Resolutions and Agreements
2. Virtual contract
3. Indemnification Agreements.
4. Price of goods
5. Transfer of ownership of goods
6. Bill of Exchange

मुंबई विद्यापीठ

तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळ

द. ग. तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय तळा — रायगड

दिनांक : १६/१०/२०२४

वर्ग: एस. वाय. बी. कॉम (सत्र—३)

गुण : १००

विषय: व्यावसायिक कायदे

टीप१) सर्व प्रश्न अनिवार्य २) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न १ ला : खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा २०

१. प्रतिफल म्हणजे काय ? प्रतीफालाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

२. प्रस्ताव स्वीकृती म्हणजे काय? प्रस्ताव स्वीकृतीचे नियम स्पष्ट करा.

३. आभासी करार आणि वास्तव करार फरक स्पष्ट करा.

४. प्रस्ताव म्हणजे काय? प्रस्तावाच्या कायदेशीर अटी स्पष्ट करा.

प्रश्न २ रा : खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा २०

१. नुकसानभरपाईचा करार आणि हमीचा करार फरक स्पष्ट करा.

२. करार समाप्तीच्या पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा

३. कराराची पूर्तता म्हणजे काय? करार पूर्तीचे नियम स्पष्ट करा.

४. करार म्हणजे काय? करारांचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ रा : खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा २०

१. मालविक्री व मालविक्रीचा ठराव फरक स्पष्ट करा.

२. केसचे विश्लेषण सविस्तर स्पष्ट करा.

३. माल पाठविण्याचे नियम सविस्तर स्पष्ट करा.

४. वचनचिट्ठी म्हणजे काय? वचनचिट्ठीचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न ४ था : खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा २०

१. चलनक्षम दस्तऐवजाचे पृष्ठाकंन म्हणजे काय ? व त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

२. निक्षेपगृहीत्याची कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.

३. वचनचिट्ठी आणि हुंडी फरक स्पष्ट करा.

४. प्रतिनिधीची कर्तव्ये व अधिकार सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न ५ वा: टिपा लिहा (कोणत्याही ४) २०

१. ठराव व करार	२. आभासी करार
३. नुकसानभरपाईचे करार.	४. मालाची किंमत
५. वस्तूची अधिकाराचे हस्तांतरण	६. हुंडी (Bill ofExchange)

मुंबई विद्यापीठ
तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळाचे
द.ग. तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, तळा, रायगड.
S.Y.B.Com. Sem -3 October 2024

विषय : C.P-III
वेळ – ३ तास

दिनांक– १५/१०/२०२४
गुण :- १००

सुचना- १ सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. २ उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र १ अ दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्यायाची निवड करा . (१0)

१. MIS प्रणालीचा उपयोग ___________ पासून करण्यात येत आहे.
अ. १९५० ब. १९७० क. १९६० ड. १९९०

२. औपचारिकपणे संघटित केलेल्या मानवी समूहाकडे त्याचे काम करवून घेण्याची कला म्हणजे _________होय.
अ. नियोजन ब. नियंत्रण क. व्यवस्थापन ड. संघटन

३. ___________ म्हणजे सोंग करणे किंवा ढोंग करणे.
अ.नियोजन ब. संभाव्य निर्णय क. सिम्युलेशन ड. लिनिअर कार्यक्रम

४. ___________ हे अनियोजित निर्णयाचे तंत्र नाही.
अ. गार्डनचे तंत्र ब. नेटवर्कीग तंत्र क. डेल्फीचे तंत्र ड. गुणधर्म यादी तंत्र

५. ______________तत्त्व म्हणजे अपेक्षित उद्दिष्ट्ये साध्य करण्याकरिता योग्य तेवढेच अधिकार देणे होय.
अ. जबाबदारीचे ब. अधिकार प्रदानाचे क. अधिकार साखळीचे ड. कार्यक्षमतेचे

६. रेखा संघटन म्हणजे ___________ होय.
अ. साखळी संघटन ब. लष्करी संघटना क. उभट संघटना ड. वरील सर्व

७. अधिकार प्रदानाच्या प्रक्रियेमुळे _________ हस्तांतरण होते परंतु _________ हस्तांतरण होत नाही.
अ.दायित्वाचे , उत्तरदायित्वाचे ब. उत्तरदायित्वाचे, दायित्वाचे
क. वरिष्ठ अधिकाऱ्यांचे, कनिष्ठ अधिकाऱ्यांचे ड. कनिष्ठ अधिकाऱ्यांचे, वरिष्ठ अधिकाऱ्यांचे

८ . अधिकाराचे विकेंद्रीकरणाचे हे ___________स्वरूपाचे असते.
अ. अस्थिर ब. स्थिर क. कमी ड. जास्त

९.भारत सरकारने _________मध्ये आपल्या मिश्र अर्थव्यवस्थेची पुनर्रचना करण्याकरिता खाउजा या तीन संकल्पना स्विकारल्या.
अ.१९९५ ब. १९९० क. १९९१ ड. १९९२

१०. कोणत्याही प्रमंडळाचे गुणानुवर्ती व्यवस्थापन करण्यासाठी सक्षम _________ आवश्यक असते.
अ.नियोजन ब. नियंत्रण क. संचालक मंडळ ड. संघटन

प्र १ ब. खालील विधानापैकी सत्य किंवा असत्य ते ओळखा. (१०)

१. बाजारपेठ, तंत्रज्ञान, आर्थिक, सामाजिक, राजकीय इ. हे अंतर्गत व्यावसायिक पर्यावरणीय घटक मोठ्या प्रमाणावर उत्पादनावर परिणाम करतात.

२. 'व्यवस्थापनातील बदल' ह्या प्रक्रियेची यशस्विता संघटनेतील सदस्यांच्या प्रतिसादावर अवलंबून असते.

३. उद्योगातील प्रक्रियेमध्ये दैनंदिन कामकाजापेक्षा शिकण्याच्या पद्धतीवरच भर दिला जातो.

४. अधिकार प्रधानाचा दुसरा टप्पा म्हणजे अधिकार प्रदान करणे.

५. दोन्ही पातळीवर वरिष्ठ व कनिष्ठ यांचा अपव्यय टाळण्यासाठी अपवादात्मक परिस्थितीतच वरिष्ठांशी संपर्क साधणे योग्य होय.

६. औद्योगिक क्रांती झाली म्हणजे सर्वच उद्योजक होतील असे मानले जाते.

७. विल्यम जे. गॉर्डन या विचारवंताने 'गॉर्डनचे तंत्र' या निर्णय प्रक्रिया तंत्राचा विकास केला.

८. समस्या किंवा प्रश्न हा उत्पादन, विपणन, वित्त किंवा मनुष्यबळ यापैकी कोणताही क्षेत्राशी संबंधित असू शकतो.

९. संघटनेचे उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी कामगारांना प्रेरणा देऊन काम करण्यास प्रवृत्त करणाऱ्या व्यक्ती संचालक असे म्हणतात.

१०. कुशल व्यवस्थापनामुळे योग्य समन्वय, सहकार्य, संपर्क, त्वरित निर्णय व योग्य आराखडा इत्यादी गोष्टी शक्य होतात.

प्र. २ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)

१. हेन्री फेयॉल यांची व्यवस्थापनाची तत्त्वे स्पष्ट करा.

२. व्यवस्थापन माहिती व्यवस्थेचे (MIS) फायदे लिहा.

३. व्यवस्थापन क्षेत्रातील आधुनिक विकासास जबाबदार घटकांची चर्चा करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)

१. नियोजन म्हणजे काय? नियोजन प्रक्रियेतील टप्पे लिहा.

२. निर्णय कार्यातील आधुनिक दृष्टीकोण सांगा.

३. MBO म्हणजे काय? एम.बी.ओ. प्रक्रियेतील विविध टप्पे लिहा.

प्र. ४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)

१. नियंत्रण क्षेत्र निश्चित करताना विचारात घ्यावयाच्या घटकांची चर्चा करा.

२. अनौपचारिक संघटना व औपचारिक संघटन यामधील फरक स्पष्ट करा.

३. अधिकार प्रदानातील अडचणी लिहा.

प्र. ५ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)

१. कंपनीच्या सामाजिक जबाबदारीचे फायदे लिहा.

२. ज्ञानधिष्ठित व्यवस्थापनाची वैशीष्ट्ये लिहा.

३. तणावाची व्याख्या करा. कामगाराचा तणाव कमी करण्यासाठी उपाय सुचवा.

प्र. ६ टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) (२०)

१. बदल प्रक्रिया
२अधिकार प्रदानाचे फायदे
३ आभासी संघटन
४. एकदाच नियोजन करावे लागणारे घटक
५.व्यवस्थापकीय कौशल्ये आणि त्यांचे सामर्थ्य
६.व्यवस्थापनाची वैशिष्ट्ये

Mumbai University

Tala Vibhag Shikshan Prasarak Mandala's

D.G. Tatkare Arts and Commerce College Tala, Raigad

S.Y.B.Com Semester – III October 2024 examination

Subject : Introduction to Management Accounting **Time : 3 Hrs**

Total Marks – 100 **Date : 14/10/2024**

Instructions: 1. It is mandatory to solve all the questions.
2. Numbers to the right indicate points.

Q. 1. Objective Questions. **(Marks 20)**

A. Select the most appropriate answer from the option given below. (Any 10 out of 12) **(Marks 10)**

1. Management accounting is also called ----------
a. Corporate Accounting b. Internal Accounting
c. Managerial Accounting d. Analytical Accounting

2. Management accounting applies to----------
a. Not-for profit entities only b. Manufacturing Firms only
c. Service Firms only d. All types of entities

3. Information is ---------- data
a. Technical b. Grouped c. Processed d. Common

4. Capital Employed is equal to --------
a. Fixed Assets+ Investments + Current Assets
b. Fixed Assets+ Investments + Current Liabilities
c. Fixed Assets+ Investments + Working Capital
d. None of the above

5. Long term loans given are shown in the vertical financial statements as ---------
a. Investments b. Loan funds c. Current Assets d. Current Liabilities

6. The term financial statement refers to -------
a. Only income statement b. Only cash flow statement
c. Only Balance Sheet d. All of the above

7. Profit before interest and tax is used for computing--------
a. Return on proprietor's funds b. Return on equity capital
c. Earnings per share d. Return on investment ratio

8. Operating ratio shows this relationship between ---------
a. Operating profit and sales b. Cost of goods sold and sales
c. Operating expenses and profit d. None of these

9. The ratio that can be directly calculated from the income statement is --------
a. Debtors Turnover ratio b. Net profit margin ratio c. Debt-equity ratio d. dividend payout ratio

10. Permanent working capital is also known as -------
a. Gross working capital b. Temporary working capital
c. Fixed capital d. Core working capital

11. Shortage of working capital may result in -------
a. Poor credit standing b. More trade discount
c. More cash discount d. None of the above

12. Capital budgeting is the process of making investment decisions for -------
a. Capital expenditure b. Revenue expenditure
c. Deferred revenue expenditure d. None of these

b. Write the following statements true or false. (Any 10 out of 12) **(Marks 10)**

1. Shareholders are internal decision- makers of a company.
2. The focus of management accounting is on internal reporting.
3. Management accounting reports are prepared annually.
4. Common - size analysis expresses items in the balance sheet as an index relative to the base year.
5. Trend income statement recast each statement item as a percent of sales.
6. External analysis is more useful for management than the internal analysis.
7. High stock turnover ratio indicates high cost of goods sold.
8. Bank Overdraft = Current Liabilities- Quick Liabilities.
9. Liquidity means the firm's ability to pay its debts in long run.
10. The accounting rate of return method gives due to weightage to the profitability of the project.
11. Depreciation is added back to annual income while computing average rate of return.
12. Pay-back period method is widely used because it is a measure of profitability.

Q.2. A) From the following Balance Sheet, prepare vertical Balance Sheet which is suitable for analysis and calculate Trend percentages taking 2021 as base year. **(Marks 8)**

Balance Sheet as at 31st December

Particulars	2023 Rs.	2022 Rs.	2021 Rs.
Share Capital	50,000	50,000	50,000
Reserves and Surplus	5,000	10,000	10,000
Secured Loan	3,000	5,000	5,000
Unsecured Loan	2,000	-	6,000
Current Liabilities	5,000	5,000	4,000
Total	**65,000**	**70,000**	**75,000**
Fixed Assets (Net)	40,000	45,000	50,000
Investment	5,000	7,500	10,000
Stock	7,000	6,000	5,000
Debtors	10,000	9,000	7,000
Cash	3,000	2,500	3,000
Total	**65,000**	**70,000**	**75,000**

Q.2. B) M/s Dipak Ltd. carrying on business, furnished their position as on 31st March, 2022, 2023 and 2024. **(Marks 7)**

Balance sheet as at 31st March

Particulars	2022 Rs	2023 Rs	2024 Rs
Assets			
Fixed assets	30,000	25,500	43,800
Investment	13,000	13,000	18,400
Current Assets	27,000	33,200	18,900
	70,000	**71,700**	**81,100**
Liabilities			
Share capital	33 000	31,350	41,000
Debentures	27 000	28,350	9,500
Liabilities for expenses	10000	12,000	30,600
	70000	**71,700**	**81,100**

Prepare Trend Balance sheet in vertical form.

OR

Q.2. Prepare common size Financial Statement in a form suitable for analysis: **(15 Marks)**

Summary Balance Sheet as on 31st March, 2024

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Sundry creditors	10,500	Cash	6,750
Outstanding expenses	19,500	Debtors	27,750
Loans	56,250	Prepaid Expenses	55,000
Capital	1,64,500	Stock	25,000
Reserves	25,000	Other Current Assets	2,500
		Fixed Assets	1,58,750
Total	**2,27,750**	**Total**	**2,75,750**

Summary Income Statement for the Year Ending on 31st March, 2024

Expenses	Rs.	Income	Rs.
To Cost of goods sold	1,77,750	By Net Sales	3,17,250
To Selling Overheads	90,000	By Other Income	3,000
To Administration and General Expenses	23,000		
To Tax	8,500		
To Loss on Sale of Investments	12,000		
To Net Income	9,000		
Total	**3,20,250**	**Total**	**3,20,250**

Q.3. Following are the Balance Sheets of Sahil Ltd. as on 31st March, 2023 and 31st March, 2024. **(Marks 15)**

Balance Sheet

Particulars	31/03/2023 Rs.	31/03/2024 Rs.
Liabilities -		
Share Capital	4,50,000	6,60,000
Retained Earnings	2,31,000	2,00,000
Provision for Income Tax	84,000	-
Debentures	2,20,000	1,80,000
Accounts Payable	58,000	64,000
Other Current Liabilities	21,000	33,000
Total	**10,64,000**	**11,37,000**
Assets -		
Building and Equipments	4,50,000	5,00,000
Land	80,000	80,000
Patents	55,000	65,000
Accounts Receivable	54,000	46,000
Inventories	3,00,000	3,12,000
Prepaid Expenses	6,000	4,000
Cash	1,19,000	1,30,000
Total	**10,64,000**	**11,37,000**

Calculate following ratios for two years after preparing vertical format statement and make comparison.

1) Debt-Equity Ratio
2) Quick Ratio
3) Stock to Working Ratio
4) Proprietary Ratio

OR

Q.3. a) Following is the profit and loss account of Abhijit & Co. for the year ended 31st March, 2024. You are required to prepare Vertical Income Statement for the purpose of analysis.

(Marks 15)

Particulars	Rs. In Lacs	Particulars	Rs. In La
To Opening Stock	700	By Sales Cash 520 Credit 1,500	
To Purchase	900	2,020	
To Wages	150	Less : Returns and Allowances 20	2,00
To Factory Expenses	350	By Closing Stock	600
To Office Salaries	25	By Dividend on Investment	10
To Office Rent	39	By Profit on Sale of Furniture	20
To Postage & Telegram	5		
To Manager Salary	6		
To Salesman Salaries	12		
To Advertising	18		
To Delivery Expenses	20		
To Loan Interest	20		
To Depreciation: - On Office Furniture - On Plant - On Delivery Van	 10 30 20		
To Loss on Sales of Van	5		
To Income Tax	175		
To Net Profit	145		
	2,630		**2,63**

b) From the above Vertical Income Statement Calculate:

1) Gross Profit Ratio 2) Operating Costs Ratio excluding Finance expenses

3) Stock Turnover Ratio.

Q.4. From the following information given M/s Shakti & Co. Pvt. Ltd. prepare an estimate of Working Capital for the year ended 31st March 2024. **(Marks 15)**

1. Estimated level of activity -1,04,000 units for the year 52 weeks
2. Cost of Raw Materials per unit- Rs.5
3. Cost of Labour per unit - Rs. 2
4. Cost of Overhead for unit - Rs.1
5. Profit per unit is Rs. 2
6. Stock of Raw Materials - 4 weeks
7. Processing period - 4 weeks
8. Stock of finished Goods - 4 weeks
9. Credit to the Debtors - 6 weeks
10. Credit by the Creditors - 4 weeks
11. Time lag in payment of wages - 4 weeks
12. Time lag in payment of overheads - 2 weeks
13. Cash and Bank Balance required Rs. 40,000
14. Debtors are calculated on Sale basis
15. Purchases against Cash 20%
16. All the activities are spread evenly throughout the year
17. During processing, Labour and Overhead accrue evenly.

OR

Q.4. From the following figures prepare, an estimate for the working capital: **(Marks 15)**

Production	30,000 units
Selling price for unit	Rs.10
Raw material	Rs.6 per unit
Direct wages	Rs 1 per unit
Overheads	Rs. 2 per unit

Material in hand	2 months requirement
Production time	1 month
Finished goods in stores	3 months
Credit for material	2 month
Credit allowed to customers	3 months
Average cash balance	Rs 40,000

Wages and overhead are paid in the beginning of next month. In production all the material is charged in initial stage and wages and overhead accrue evenly.

Q.5. M/s Arihant and co. has Rs. 2,00,000 to invest. The following proposals are under consideration. The cost of capital for the company is estimated to 15 per cent. **(Marks 15)**

Project	Initial outlay Rs.	Annual cash flow Rs.	Life of project (years)
A	1,00,000	25,000	10
B	70,000	20,000	8
C	30,000	6,000	20
D	50,000	15,000	10
E	50,000	12,000	20

Rank the above projects on the basis of:
1) Pay-back period;
2) Net present value
3) Profitability index

Present value annuity of Rs. 1 received in steady stream discounted at the rate of 15 % :.
8 years= 4.6586
10 years= 5.1790
20 years= 6.3345

OR

Q.5. The management of Pratham Limited considering selecting a machine out of two mutually exclusive machines. The company's cost of capital in 12%. Details of the machines are as follows: **(Marks 15)**

Particulars	Machine 1	Machine 2
Cost of machine	Rs.10,00,000	Rs.15,00,000
Expected life	5 years	6 years
Annual cash flow	Rs.3,01,500	Rs.3,93,500

You are required to calculate discounted pay-back period and net present value.
The present value factors of Rs.1 are as follows.

Year	1	2	3	4	5	6
At 12%	0.893	0.797	0.712	0.636	0.567	0.507

Q. 6. A) Explain the difference between Financial Accounting and Management Accounting. **(Marks 10)**

B) Explain various techniques of Capital Budgeting. **(Marks 10)**

OR

Q. 6. Write any four notes out of six. **(Marks 20)**
1. Nature of Management Accounting
2. Capital Gearing Ratio
3. Operating Cycle
4. Process of Capital Budgeting
5. Dividend Payout Ratio
6. Limitations of Ratio Analysis

UNIVERSITY OF MUMBAI
Tale Vibhag Shikshan Prasarak Mandal's
D. G. Tatkare Arts and Commerce College Tala, Raigad.

Class: S.Y.B.Com (SEM-III) **Date: 11/10/2024**
Sub: Accountancy and Financial Management-III **Marks: 100**

Note 1. All Questions are Compulsory
2. Right hand side number shows Marks

Q.No.1 A) The Following Statements are True or False. **[10M]**

1. Net Profit is deducted from Capital.
2. Closing stock is valued at Cost Price or Market Price whichever is more.
3. Excess of Income over Expenditure is net profit
4. Final Accounts must be prepared after considering the adjustments.
5. General Reserve is debited to partner's capital Account.
6. General Reserve is distributed among the partners in their capital ratio.
7. On Amalgamation General Reserve is credited to partners Capital Accounts in their profit sharing ratio.
8. Excess capital method is known as Highest Relative Capital method.
9. Purchase consideration is not necessary on conversion of a firm into a Ltd. Company.
10. Loss on realization should be distributed among the partners in their capital ratio.

B. Match the Following Columns. **[10M]**

Column A	Column B
1. Trading Account	a) Intangible Assets
2. Prepaid Expenses	b) Gross Profit
3. Goodwill	c) Tangible Assets
4. Mortgage Loan	d) Assets Side
5. Contingent Liability	e) Secured Loan
6. AS 14	f) Bills Receivable Discounted
7. Loss on Realisation	g) Amalgamation
8. Limited Company	h) Debited to Partners Capital Account
9. Conversion Firm into Ltd. Co.	i) Large scale business
10. Purchase Consideration	j) Formation of new Co
	k) Assets - Liability
	l) New Firm

Q.No.2. R and S are partners. Their Trial Balance as on 31st December 2023 was as under: **[15M]**

Trial Balance as on 31st December, 2023

Debit Balance	Amount	Credit Balance	Amount
Building	74,000	Capital:	
Machinery	40,000	R	90,000
Furniture	20,000	S	90,000
Purchases	2,98,000	Sales	6,80,000
Stock	60,000	Trade Creditors	52,000
Wages	65,000	R.D.D	3,000
Carriage inward	25,000	Discount	10,000
Salaries	40,000		
Repairs	18,000		
Commission	5,700		
General Expenses	30,000		
Rent and Taxes	21,000		
Bank Balance	95,000		
Cash Balance	49,300		
Debtors	84,000		
	9,25,000		9,25,000

Adjustments:

1. Closing Stock was valued at Rs. Rs. 50,000
2. S has Taken goods worth Rs. 5,000 for his personal use for which no entry was made in the books.
3. Wages outstanding were Rs. 6,000 and taxes paid in advance Rs. 2,000.
4. Depreciation was to be provided at 10% p.a. on Machinery and 5% p.a. on Building and 15% p.a. on Furniture.
5. Write off Rs. 2000 as Bad Debts and provision for doubtful debts is to be increased to Rs. 5000.
6. Goods Costing Rs. 2,500 have been stolen but no entry was passed in the books for the same.

Prepare Trading and Profit and Loss Account and Balance Sheet as on 31st December, 2023.

OR

Q. No 2. From the Following trial balance of A and B you are require to Prepare Trading and Profit and Loss Account for the year ended 31st March, 2023 and Balance Sheet as on that date after adjustments given below:

Trial Balance As on 31st March, 2023

Particulars	Amount	Particulars	Amount
Stock (01/04/2022)	1,05,000	Sales	9,90,000
Salaries and wages	27,600	Discount	14,400
Cash	30,000	Creditors	60,000
Purchases	6,75,600	Bank Overdraft	30,000
Sundry Expenses	25,800	Interest on Investments	21,600
Productive wages	42,000	**Capital Account:**	
Bills Receivable	24,000	A	1,80,000
Law Charges	9,000	B	1,20,000
Bad debts	3,000		
Works expenses	18,000		
Commission	9,000		
Investments	60,000		
Debtors	1,20,000		
Trade Mark	24,000		
Tools and Equipments	18,000		
Furniture	36,000		
Goodwill	39,000		
Building	1,50,000		
	14,16,000		14,16,000

djustments:

1. The Closing Stock Rs, 1,20,000.
2. Depreciate Building at 10% p.a. and Furniture at 10% p.a.
3. Unpaid salaries and wages Rs, 2,400 and Printing bill Rs, 3,600.
4. Uninsured goods worth Rs, 30,000 were lost by fire.
5. Partners share profit and losses in their capital ratio.

QNo.3 Sony, Mony and Toney are partners, sharing profits and losses in the ratio of 2:2:1 respectively. The firm dissolved on 31st March, 2022 when their Balance Sheet was as below: [15M]

Balance Sheet as on 31/03/2022

Liabilities	Amount	Assets	Amount
Capital Accounts:		Cash and Bank	22,000
Sony	1,00,000	Machinery	74,000
Mony	80,000	Stock	1,30,000
Tony	46,000	Debtors	1,20,000
Sony's Loan	30,000		
Loans on Mortgage of Machinery	60,000		
Profit and Loss Account	20,000		
Creditors	10,000		
	3,46,000		4,37,500

The assets were realized in piecemeal as follows:

June 2022	Rs. 10,000 Received after meeting in full the mortgage Loan	
July 2022	Debtors Rs. 30,000	Stock Rs. 20,000
August 2022	Debtors Rs. 40000	Stock Rs. 50,000
September 2022	Debtors Rs. 34,000	Stock Rs. 40,000 (Final)

The Remaining stock was taken over by Tony at an agreed value of Rs. 6,000. The sundry creditors were settled for Rs. 8,000.

The partners Decided to distribute to cash as and when realized. You are required to show the distribution of cash applying "Highest Relatives Capitals Methods".

OR

Q.No.3:A,B and C were in partnership, sharing profits and losses in the ratio of 3:2:1 respectively. On 31st March,2023, their balance sheet was as under.

Liabilities	Amount	Assets	Amount
Capital Accounts:		Cash and Bank	25,000
A	1,22,500	Sundry Assets	2,25,00
B	52,500	**Drawings:**	
C	25,000	A	25,000
General Reserve	30,000	B	25,000
Loan from BOI (Secured)	45,000	C	12,500
Bills Payable	25,000		
Sundry Creditors	12,500		
	3,12,500		3,12,500

Additional Information:

1. Rs. 10,000 has to be provided for realization expenses.
2. The following net realization were made:

15/04/2023	Rs. 50,000
30/04/2023	Rs. 10,000
10/05/2023	Rs. 67,500
19/05/2023	Rs. 65,000

3. The actual realization expenses were Rs, 12,500. 2500

Prepare a statement showing distribution of cash by applying Excess Capital Method.

Q.N0.4. Following is the balance sheet of Two Firms as at 31st March 2022 [15M]

Balance sheet as on 31st March 2022

Liabilities	Prem & Co. Rs.	Raj & Co. Rs.	Assets	Prem & Co. Rs.	Raj & Co. Rs.
Capital Account:			Premises	-	5,000
Prem	11,500	-	Computers	10,000	-
Anil	11,500	-	Furniture	5,000	7,000
Raj	-	18,000	Inventories	9,000	8,000
Shyam	-	12,000	Debtors	6,000	14,000
General Reserve	-	3,000	Bank Balance	2,000	4,000
Creditors	5,000	4,000	Cash Balance	1,000	2,000
Bills Payable	5,000	3,000			
	33,000	40,000		33,000	40,000

It was mutually agreed to amalgamate the business form 1st April 2022 the terms of Amalgamation were as Follows:

1) Premises was Valued at Rs. 10,000 and Computers at Rs. 12,000

2) Furniture was not taken over by New Firm

3) A Reserve at 5% to be created against debtors

4) Goodwill was valued as: Mr. Prem & Co. at Rs. 10,000 and that Mr. Raj & Co. Rs. 15,000

5) The New Firm also assumed others assets and Liabilities of old firms at book value.

6) Raj and Shyam Shares in 3:2 Ratio

Show Necessary Ledger account in the books of old Firm

OR

Q.N0.4. The Balance sheet of M/S M & N and R & S as on 31st December 2023 were as follows:

Liabilities	M & N Rs.	R & S Rs.	Assets	M & N Rs.	R & S Rs.
Capital			Land	36,000	47,400
M	36,000	-	Machinery	25,200	28,800
N	36,000	-	Furniture	10,800	12,600
R	-	36,000	Debtors	21,600	30,600
S	-	36,000	Stock	28,800	32,400
Creditors	54,000	36,000	Cash	3,600	1,800
Loan	-	39,600	Bank	7,200	5,400
Outstanding Expenses	7200	11,400			
	1,33,200	1,33,200		1,33,200	1,33,200

The two firms decided to amalgamate and form into M/S. MNRS with effect from 1st April 2024. Partners would share profits and losses equally between themselves as they were doing prior to amalgamation and they agreed to following revaluation of assets and liabilities:

Particulars	M & N Rs.	R & S Rs.
Land	45,000	45,000
Machinery	30,000	32,000
Furniture	10,000	12,000
Debtors	21,000	30,000
Stock	29,000	34,000
Creditors	52,000	34,000
Loan	-	38,000
Outstanding Expenses	7,200	11,400

In addition to the above it was decided

a) Goodwill of M & N and R & S was valued at Rs. 35,000 and 20,000 respectively and it should be Written off in the new firm.

2) That the reconstructed capitals of the partners would be Rs. 37,500 each. The difference, if any should be transferred to Current Account. You are Required to Show i) The Accounts in the books of M & N and R & S and ii) the opening Balance sheet of the New Firm.

Q.No.5. A, B and C Carry on business in partnership sharing profit and losses in the proportions of 1/2, 3/8 and 1/8 Respectively. On 31st march, 2023 they agreed to sell their business to a limited company. Their position not on that date was as follows: [15M]

Balance Sheets as on 31st March, 2023

Liabilities	Amount	Assets	Amount
Loan on mortgage	16,000	Machinery	48,000
Sundry Creditors	18,000	Furniture	42,000
Capital Accounts:		Stock	23,000
A	40,000	Book Debts	15,000
B	30,000	Cash	2,000
C	26,000		
	1,30,000		1,30,000

The Company took the following assets at an agreed value.

Machinery	Rs. 61,000
Furniture	Rs. 31,800
Stock	Rs. 22,000
Book Debts	Rs. 14,000
Goodwill	Rs. 10,000

The Company agreed to pay the creditors Rs. 17,700. The Company Paid Rs. 67,000 in shares is to be distributed equally and the balance in cash. Expenses on realisation amounted to Rs. 1,500.
Prepare Ledger accounts in the books of the firm.

OR

Q.No.5. Yash, Harsh and Jay were partners sharing Profit and Losses in the ratio of 3:2:1. Their Balance as on 31st March, 2023 was as follows: [15M]

Balance Sheet as on 31st March, 2023

Liabilities	Amount	Assets	Amount
Capital Accounts:		Land and Building	42,000
Yash	50,000	Plant and Machinery	30,000
Harsh	20,000	Sundry Debtors	44,000
Jay	30,000	Stock	26,000
General Reserve	24,000	Furniture	10,000
Sundry Creditors	20,000	Cash	6,000
Bills Payable	12,000		
Outstanding Expenses	2,000		
	1,58,000		1,58,000

The partners agreed to sell their business to a limited company. The company to take over the assets at the valuation shown below:

Land and Building	Rs.45,000	Plant and Machinery	Rs.25,000
Sundry Debtors	Rs.40,000	Stock	Rs.20,000
Furniture	Rs.12,000	Goodwill	Rs.20,000

The company also agreed to pay the Bills Payable which were agreed at Rs. 10,000. The Limited Company paid Rs. 46,000 in cash and the balance in Equity shares @ Rs.1 each.
The Creditors were paid by the firm at a discount of 2.50% and outstanding expenses were paid in full. The Realisation Expenses amounted to Rs. 3,500.
Prepare Realisation A/c, Partners Capital A/c, Cash A/c, Limited Company A/c, Shares in Limited Company A/c and show calculation of Purchases Consideration.

Q.No.6. Short Notes (Any Four) [20M]

1) Excess Capital Method   2) Piecemeal Distribution
4) Purchases Consideration

SYBCom- Sem III | BES31024 | Marks 100
Time 03 Hrs | Date :- 16/10/2024

प्रश्न क्र. १ (अ) बहुपर्यायी प्रश्न (कोणतेही १० सोडवा) (१०)

1. **स्थूल अर्थशास्त्राचा अभ्यास विषय कोणता आहे?**
   a) एका विशिष्ट उत्पादनाची किंमत b) एका विशिष्ट कंपनीचे नफा
   c) संपूर्ण अर्थव्यवस्थेचे उत्पन्न, रोजगार आणि चलनवाढ d) एका विशिष्ट व्यक्तीचे खर्च
2. **उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाह म्हणजे काय?**
   a) अर्थव्यवस्थेत पैशाचे एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी वाहून जाणे
   b) उत्पादन, वितरण आणि खर्च यांच्यातील परस्पर संबंध
   c) सरकारचे उत्पन्न आणि खर्च d) बँकांचे कर्ज देणे आणि घेणे
3. **उत्पन्नाच्या चक्राकार प्रवाहातील घटक कोणते आहेत?**
   a) उत्पादक आणि ग्राहक b) सरकार आणि खाजगी क्षेत्र
   c) देशांतर्गत आणि बाह्य व्यापार d) वरील सर्व
4 .**स्थूल देशांतर्गत उत्पन्न (GDP) म्हणजे काय?**
   a) देशातील सर्व नागरिकांचे एकूण उत्पन्न
   b) देशाच्या सीमांमध्ये एका वर्षात उत्पादित झालेल्या सर्व अंतिम वस्तू आणि सेवांचे बाजार मूल्य
   c) देशातील सर्व कंपन्यांचे एकूण नफा d) देशातील सरकारचे एकूण उत्पन्न
5. **व्यापार चक्राची कोणती अवस्था सर्वात उच्च उत्पादन पातळी दर्शवते?**
   a) मंदी b) अपसरण c) प्रसरण d) तेजी
6. **वैयक्तिक उत्पन्न म्हणजे काय?**
   a) एका व्यक्तीचे एकूण खर्च b) एका व्यक्तीला मिळालेले एकूण उत्पन्न
   c) एका व्यक्तीचे एकूण बचत d) एका व्यक्तीचे एकूण कर
7. **केन्सच्या प्रभावी मागणीच्या तत्वानुसार अर्थव्यवस्थेतील रोजगार वाढविण्यासाठी काय केले पाहिजे?**
   a) बचत वाढवावी b) कर वाढवावे c) सरकारी खर्च वाढवावा d) व्याजदर वाढवावे
8. **व्याजदर आणि बचतीमध्ये काय संबंध आहे?**
   a) व्याजदर वाढल्यास बचत वाढते b) व्याजदर वाढल्यास बचत घटते
   c) व्याजदर आणि बचतीमध्ये कोणताही संबंध नाही d) वरीलपैकी कोणतेही नाही
9. **गुंतवणूक गुणक सिद्धांत काय सांगतो?**
   a) गुंतवणूक वाढल्याने उत्पन्न कमी होते b) गुंतवणूक वाढल्याने उत्पन्न अधिक प्रमाणात वाढते
   c) गुंतवणूक आणि उत्पन्नात कोणताही संबंध नाही d) गुंतवणूक वाढल्याने उत्पन्न समान प्रमाणात वाढते.
10. **चलन म्हणजे काय?**
   a) केवळ नोटा b) केवळ नाणी c) नोटा, नाणी आणि बँक खात्यातील पैसे d) केवळ सोने
11. **चलनाच्या पुरवठ्यात कोणता घटक समाविष्ट नाही?**
   a) चलन b) बँक खात्यातील पैसे c) शेअर बाजार d) पोस्ट ऑफिस बचत खात्यातील पैसे
12. **पैशाचा भ्रमण वेग म्हणजे काय?**
   a) एका रुपयाची एका वर्षात किती वेळा खर्च होते b) एका वर्षात देशात किती पैसे छापले जातात
   c) बँकांकडून दिलेले कर्ज d) देशातील एकूण पैशाची रक्कम

प्रश्न क्र. १ (ब) चूक की बरोबर ते लिहा (कोणतेही १० सोडवा) (१०)

1. सूक्ष्म अर्थशास्त्रात संपूर्ण अर्थव्यवस्थेचा अभ्यास केला जातो.
2. उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाह एक सतत चालणारी प्रक्रिया आहे.
3. उत्पन्नाच्या चक्राकार प्रवाहात सरकारची भूमिका महत्त्वाची असते.
4. स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन (GNP) मध्ये परदेशातून मिळालेले उत्पन्न समाविष्ट असते.
5. मंदीच्या काळात बेरोजगारी वाढते.
6. व्यापार चक्र एक नियमित आणि पूर्वानुमानित घटना आहे.
7. बाजारपेठेत मागणी आणि पुरवठा या दोन्ही शक्ती एकमेकांना प्रभावित करतात.
8. बचत ही भविष्यातील वापरासाठी उत्पन्नाचा एक भाग आहे.
9. गुंतवणूक गुणक सिद्धांत सांगतो की गुंतवणूक वाढल्याने उत्पन्नात गुणाकार प्रमाणात वाढ होते.
10. पैशाचा भ्रमण वेग वाढल्यास, चलनाच्या पुरवठ्यात वाढ होईल.
11. बँक व्याजदर वाढल्यास, पैशाचा भ्रमण वेग वाढण्याची शक्यता असते.
12. चलनवाढीमुळे सर्व वस्तूंच्या किंमती समान प्रमाणात वाढतात.

प्रश्न क्र. २ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)

१ सूक्ष्म आणि स्थूल अर्थशास्त्रातील फरक स्पष्ट करा

२ उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाह म्हणजे काय व त्याचे द्विघटक प्रतिमान स्पष्ट करा

३ उत्पादनाच्या चक्राकार प्रवाहातील मुक्त अर्थव्यवस्था यावर भाष्य करा

प्रश्न क्र. ३ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)

१ राष्ट्रीय उत्पन्न म्हणजे काय स्थूल देशांतर्गत उत्पन्न उत्पादन व स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन हे स्पष्ट करा.

२ व्यापार चक्र म्हणजे काय चक्राचे प्रकार व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा

३ व्यापार चक्राच्या विविध अवस्था स्पष्ट करा

प्रश्न क्र. ४ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)

१ से चा बाजारपेठेचे नियम स्पष्ट करा

२ बचत म्हणजे काय व बचतीबाबतचे दृष्टिकोन तसेच व्याजदर व बचतीमधील संबंध स्पष्ट करा

३ गुंतवणूक गुणक सिद्धांत स्पष्ट करा

प्रश्न क्र. ५ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)

१ चलनवाढ म्हणजे काय व त्याचा अर्थव्यवस्थेमधील होणारा परिणाम स्पष्ट करा.

२ चलनाचा पुरवठा निश्चित करणारे घटक स्पष्ट करा

३ पैशाचा भ्रमण वेग म्हणजे काय भ्रमण वेगावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा

प्रश्न क्र. ६ कोणत्याही चार टीपा लिहा (२०)

१ राष्ट्रीय उत्पन्नाचे महत्त्व	२ रोजगार	३ उपभोग प्रवृत्ती
४ सरकारी खर्च	५ फीलीप वक्र	६ चलन वाढीची कारणे